

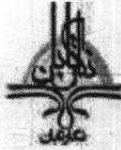
۲۲۴۱۵۹۵

تاریخ تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بنادر ایرانی خلیج فارس از انقلاب مشروطه تا سقوط قاجاریه

(باتکیه بر مطبوعات)

زهرامهر

www.ketab.ir

مروتی، زهرا، ۱۳۵۳	سرشناسه
تاریخ تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بنادر ایرانی خلیج فارس از انقلاب مشروطه تا سقوط قاجاریه (با تکیه بر مطبوعات)	عنوان
زهرا مروتی	پدیدآور
تهران، نگار تابان، ۱۴۰۰	ناشر
۲۷۳	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۲۲-۷۸۳۳-۰۰۵-۸	شابک
کتابنامه ص ۲۳۱-۲۴۲	یادداشت
بندرها -- خلیج فارس -- منطقه -- تاریخ -- ق ۱۴	موضوع
th century ۲۰ Harbors -- Persian Gulf Region -- History	موضوع
ایران -- تاریخ -- انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴ - ۱۳۲۷ ق. -- مطبوعات	موضوع
-- Press ۱۹۰۹- ۱۹۰۶ Iran -- History -- Constitutional Revolution,	موضوع
ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ ق. -- مطبوعات	موضوع
-- Press ۱۹۲۵- ۱۷۷۹ Iran -- History -- Qajars	موضوع
۴۱۳۴ DSR	رده‌بندی کنگره
۷۴۵/۹۵۵	رده‌بندی دیویی
۸۵۱۰۴۹۷	ش کتابشناسی ملی

ارتباط با ناشر
۰۹۳۶۶۹۵۸۹۵۳
N.taban.pub@gmail.com
خرید از سایت www.Negartaban.ir

نام کتاب	تاریخ تحولات سیاسی
صفحه‌آرا	نگار دولت‌آبادی
طرح جلد	زهرا اطلاعاتیان پور
نوبت چاپ	نخست
بها	۶۵۰۰۰ تومان
شمارگان	۵۰۰
سال چاپ	۱۴۰۰

فهرست مطالب

فصل نخست: تاریخ تحول سیاسی بنادر ایرانی خلیج فارس از انقلاب مشروطه تا سقوط قاجاریه

۷	 مقدمه
۱۱	 جغرافیای تاریخی بوشهر
۱۴	 جغرافیای تاریخی بندرعباس
۱۹	 جغرافیای تاریخی بندر محمره
۲۲	 اوضاع سیاسی بنادر شمالی خلیج فارس پیش از انقلاب مشروط
۲۵	 روند شکل گیری انقلاب مشروطه در بوشهر
۳۴	 جمعیت ترقی خواهان جنوب ایران
۳۶	 اوضاع بوشهر از جنگ جهانی اول تا سقوط قاجاریه
۳۹	 اوضاع بوشهر در زمان جنبش رئیس علی دلواری
۴۴	 روند شکل گیری انقلاب مشروطه در بندرعباس
۵۰	 اوضاع سیاسی بندرعباس در جنگ جهانی اول
۵۶	 روند شکل گیری انقلاب مشروطه در بندر محمره
۶۲	 شیخ خزعل و جنگ جهانی اول
۶۶	 شیخ خزعل و کمیته سعادت
۶۸	 حضور انگلیس در خلیج فارس

فصل دوم: اوضاع اقتصادی بنادر ایرانی خلیج فارس از انقلاب مشروطه تا سقوط قاجاریه

۸۳	 وضعیت اقتصادی بنادر شمالی خلیج فارس از ابتدای قاجار تا جنگ جهانی اول
۸۸	 وضعیت اقتصادی بنادر شمالی خلیج فارس از جنگ جهانی اول تا پایان حکومت قاجاریه
۹۴	 قاچاق اسلحه
۹۹	 تجارت و قاچاق تریاک
۱۰۴	 تأسیس ناوگان دریایی ایران در بنادر شمالی خلیج فارس
۱۰۹	 بحران اقتصادی بنادر و فکر استقراض
۱۱۰	 تأسیس بانک شاهنشاهی در بنادر جنوبی ایران
۱۱۴	 تأسیس بانک شاهی در بوشهر
۱۱۶	 گمرکات بنادر جنوبی خلیج فارس
۱۲۶	 صادرات و واردات بنادر شمالی خلیج فارس

فصل سوم: تحولات اجتماعی بنادر ایرانی خلیج فارس از انقلاب مشروطه تا سقوط قاجاریه

۱۳۷		اوضاع اجتماعی بنادر ایرانی خلیج فارس
۱۳۸		نظام آموزشی بنادر ایرانی خلیج فارس
۱۳۸		نظام آموزشی جدید در بندر بوشهر
۱۴۳		مدرسه‌ی جاوید بندرعباس
۱۴۶		مدرسه‌ی خزعلیه در محمره
۱۴۸		انجمن‌های ایالتی و ولایتی بنادر ایرانی خلیج فارس
۱۵۱		انجمن‌های ایالتی در بندر بوشهر
۱۵۶		انجمن ایالتی جاوید در بندرعباس
۱۵۸		روند شکل‌گیری انجمن بلدیه در بنادر ایرانی خلیج فارس
۱۶۰		روند شکل‌گیری انجمن بلدیه در بوشهر
۱۶۶		دلایل ناکارآمدی انجمن بلدیه بوشهر
۱۷۱		فعالیت‌های بلدیه در بندرعباس
۱۷۴		فعالیت‌های بلدیه در محمره
۱۷۷		عدلیه در بنادر جنوبی
۱۸۳		تشکیل عدلیه در بندر بوشهر
۱۸۵		علل ناکامی عدلیه در بندر بوشهر
۱۸۹		نظمیه در بنادر ایرانی خلیج فارس
۱۹۳		وضعیت بهداشت عمومی بنادر شمالی خلیج فارس
فصل چهارم: رویکرد مطبوعات نسبت به تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بنادر خلیج فارس		
۲۰۳		رویکرد مطبوعات محلی نسبت به تحولات بنادر ایرانی خلیج فارس
۲۱۴		رویکرد مطبوعات غیر محلی نسبت به تحولات بنادر ایرانی خلیج فارس
۲۲۵		جوه افتراق و اشتراک مطبوعات نسبت به تحولات بنادر ایرانی خلیج فارس
۲۲۷		نتیجه‌گیری
۲۳۱		فهرست منابع
۲۴۳		افزوده

مقدمه

در مطالعه تحولات تاریخی و اجتماعی، مطبوعات، یکی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی‌اند. این نشریه‌ها با تنوع تحلیل و آرای گوناگون در مطالعات خلیج فارس، نظرگاه‌های گوناگونی را مطرح می‌کنند و راهنمای پژوهشگران خواهند بود؛ چرا که نزدیکی مطالب روزنامه‌ها با وقوع حوادث، ارزش و سندیت خاصی به آن‌ها می‌دهد و در اغلب گزارش‌های خود تصویری نزدیک به واقعیت را در مقایسه با برخی کتاب‌ها عرضه می‌کنند. مطبوعات با پرداختن به موضوع خلیج فارس در عرصه‌های گوناگون از جمله منابعی به شمار می‌روند که دارای عملکردی بین‌رشته‌ای هستند که مقصود از عرصه‌های مختلف، ارائه‌ی مطالب در حوزه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی است. هر یک از این حوزه‌ها نیز موضوع‌های متنوع فراوانی را در برمی‌گیرند. نشریه‌های فارسی‌زبان در دوره‌ی مورد مطالعه حضور بسیار پررنگی در عرصه‌ی سیاست، اقتصاد و حیات اجتماعی ایران داشته و خلیج فارس نیز با توجه به اهمیتش صفحاتی از روزنامه‌ها را به خود اختصاص داده است. نشریه‌ها مورد استفاده در این رساله به دودسته کلی تقسیم می‌شوند: مطبوعات محلی و مطبوعات غیر محلی. مطبوعات محلی، مطبوعاتی بودند که در میان ولایات جنوب دو شهر شیراز و بوشهر به چاپ می‌رسیدند و یا نشریه‌هایی که صرفاً به وقوع و حوادث بنادر جنوب می‌پرداختند. این دست روزنامه‌ها به سبب نزدیکی رویدادها و حوادث بنادر ایرانی خلیج فارس، در زمره منابع دست‌اول محسوب می‌شوند. از همین رو جایگاه ویژه‌ای در میان نشریه‌ها برخوردارند. به‌واقع آنچه در این روزنامه‌ها به رشته تحریر درآمده است را می‌توان نزدیک‌ترین منبع به حوادث بنادر جنوب دانست. از مهم‌ترین این نشریه‌ها می‌توان به روزنامه جبل‌المتین، جنوب و مظفری اشاره نمود. در مجموع آنچه از اخبار مندرج در مطبوعات محلی استنباط می‌شود بیانگر آن است که این روزنامه‌ها ابایی جهت انتقاد از عملکرد کارگزاران دولتی نداشتند و انعکاس مکتوب‌های مردمی که در این جراید منتشر می‌شد بیانگر مشی بی‌طرفی آن در عصر قاجار داشت. دسته دیگر، مطبوعات غیر محلی‌اند، منظور از مطبوعات غیر محلی، نشریه‌ها و روزنامه‌هایی است که در تهران و سایر نقاط ایران یا خارج از کشور به جز منطقه جنوب به چاپ می‌رسیده‌اند. در این نشریه‌ها اخبار مربوط به بنادر و جزایر ایران، ذیل خبرهای وقایع شهری ذکر شده‌اند، از همین رو اطلاعات آن‌ها کم و پراکنده هستند و بیشتر به خلیج فارس و نقش استعمار در منطقه پرداخته‌اند. از طرفی دیگر چون اخبار و اطلاعات موجود در این نشریه‌ها از کانال رسمی و حکومتی ارائه می‌شد، طبیعی است که بسیاری از اخبار، نابسامانی‌ها و یا مقاله‌هایی که تحلیل‌های مخالف منافع حکومتی بوده‌اند در این روزنامه‌ها نیامده یا بسیار کم آمده است. لذا در مجموع مطالب درخور توجهی درباره اوضاع سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بنادر و جزایر خلیج فارس در این مطبوعات وجود ندارند. از جمله این نشریه‌ها می‌توان به آفتاب، استقلال، ایران نو، شفق سرخ، عصر جدید، شرق، برق، بلدی، پرورش و چهره‌نما اشاره کرد.